

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 503

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 iulie 2015

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 313 din 28 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (3) și (4) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2-4
Decizia nr. 329 din 30 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 teza întâi, art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 alin. (1) și (2) și ale art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	4-8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
745. — Ordin al ministrului transporturilor pentru publicarea acceptării amendamentelor din 2015 la anexele Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.), adoptat și semnat la Geneva la 30 septembrie 1957	8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 17 din 8 iunie 2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	9-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 313**

din 28 aprilie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (3) și (4) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Daniel-Marius Morar	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (4) și art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Bogdan Cristian Angelescu și Christi Marina Prodanof în Dosarul nr. 6.694/2/2014 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 160D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc autorii excepției și părțile Nicolae Prodanof, Boris George Prodanof, Cleliana Torres Prodanof, Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, Ministerul Finanțelor Publice și statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale prin deciziile nr. 179 din 1 aprilie 2014 și nr. 763 din 18 decembrie 2014.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia civilă nr. 1.907R din 9 decembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 6.694/2/2014, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (4) și art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost ridicată de Bogdan Cristian Angelescu și Christi Marina Prodanof cu prilejul soluționării recursurilor formulate de recurenții reclamanți Boris George Prodanof, Cleliana Torres Prodanof, Nicolae Prodanof și Christi Marina Prodanof, de recurentul intervenient Bogdan Cristian Angelescu și de recurenții pârâți Ministerul Finanțelor Publice și statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, împotriva Sentinței civile nr. 1.831 din 21 octombrie 2013, pronunțată de Tribunalul București — Secția a III-a civilă, recursuri ce au constituit

obiectul Dosarului nr. 32.804/3/2010 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă. Prin Decizia civilă nr. 1.443R din 6 octombrie 2014, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a respins ca nefondate recursurile formulate, fără a cita în mod legal părțile în vederea dezbaterii pe fond a cauzei și fără a sesiza Curtea Constituțională cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată. Prin urmare, în cauză s-a formulat o contestație în anulare întemeiată pe art. 317 alin. 1 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, contestație ce a format obiectul Dosarului Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă nr. 6.694/2/2014, în cadrul căruia instanța de judecată a sesizat Curtea Constituțională cu privire la excepția de neconstituționalitate.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt retroactive și încalcă dreptul de proprietate. În acest sens, amintesc că validitatea sau eficacitatea actelor juridice se apreciază potrivit condițiilor stabilite de legea în vigoare în momentul încheierii actului juridic, fiind fără relevanță faptul că legea nouă — ulterioară momentului încheierii contractului — ar adăuga o condiție de valabilitate sau eficacitate a actului juridic sau ar suprima o asemenea condiție. Odată încheiate sub imperiul art. 810—840 sau art. 1391 și 1392 din Codul civil din 1864, cesiunile de drepturi, indiferent dacă au fost făcute sub forma unei donații sau sub forma unui contract de vânzare-cumpărare, au transferat dreptul de restituire a imobilului din patrimoniul titularului inițial în cel al cesionarului. Așadar, aceste raporturi juridice și-au produs toate efectele la data încheierii actelor și, începând cu acel moment, au intrat în circuitul civil, bucurându-se de protecția art. 44 alin. (1), (2), (3), (4) și (8) din Constituție. Limitarea prin Legea nr. 165/2013 a efectelor unor acte juridice civile ale căror efecte s-au produs și încheiate sub imperiul legii anterioare reprezintă o aplicare retroactivă a acestei legi, care încalcă prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție.

6. Dispozițiile de lege criticate instituie o veritabilă sancțiune, întrucât confiscă în folosul statului, fără plata unei juste despăgubiri, o parte dintr-un drept — care în cazul donațiilor ajunge chiar la 85% din valoarea bunului — și limitează exercitarea acestui drept doar în modalitatea compensării prin puncte, aceasta fiind o procedură lungă în care persoanele îndreptățite la despăgubiri nu au dreptul la dobânzi pentru întârzierea plății. Or, arată că actul de înstrăinare a unor bunuri cu titlu gratuit ori oneros a fost legal încheiat, iar modificarea condițiilor de valabilitate și sancționarea lor ulterioară nu se poate face decât pentru viitor, în conformitate cu principiul neretroactivității legii civile.

7. Totodată, autorii excepției susțin că dispozițiile de lege criticate creează o discriminare evidentă între persoanele ale căror cereri au fost soluționate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 și cele ale căror cereri au fost soluționate ulterior acestei date, din cauza întârzierilor cauzate de funcționarii însărcinați cu această atribuție. În același timp, se creează o

diferență de tratament nejustificată sub aspectul protecției proprietății între cesionarii de drepturi privind imobile, întrucât cei care nu intră sub incidența Legii nr. 165/2013 se bucură de întreaga protecție a drepturilor dobândite, pe când cesionarii de drepturi privind imobile ce fac obiectul legilor de restituire a proprietății își văd confiscate, naționalizate sau expropriate o parte din aceste drepturi.

8. Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă consideră că dispozițiile de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate. În acest sens, arată că tratamentul juridic diferit căruia sunt supuse persoanele care au dobândit, în temeiul unor contracte cu titlu oneros, drepturile cuvenite potrivit legilor de restituire a proprietății este justificat de faptul că asupra acestora nu s-au răsfrânt direct sau indirect măsurile de preluare abuzivă a bunurilor.

9. De asemenea, arată că nu este încălcat dreptul de proprietate, deoarece cesionarul, ca și autorul sau cedentul, chiar dacă ar fi recunoscut ca fiind deja beneficiarul unui bun, în temeiul Legii nr. 10/2001, acest bun ar fi constat în acordarea unei reparații pentru imobilul preluat, iar nu neapărat în restituirea în natură sau compensarea cu alte bunuri. Acordarea unor alte măsuri echivalente, cum este compensarea prin puncte, în măsura în care funcționează efectiv ca reparație, reprezintă o respectare a deținerii unui bun.

10. În sfârșit, arată că nu este încălcat principiul neretroactivității legii civile, întrucât acordarea de măsuri reparatorii în natură nu a fost câștigată de către titularul dreptului la despăgubire în cadrul unui raport juridic ale cărei efecte să se fi produs până la epuizarea. Prin formularea notificării, singurul efect consumat îl constituie nașterea dreptului la despăgubiri. Mai departe, natura efectivă a acestor măsuri reparatorii intră în conținutul unui raport juridic cu caracter de continuitate, până la soluționarea finală a notificării, astfel că, pe parcursul derulării acestui raport, intervențiile legiuitorului pentru a modifica natura măsurii reparatorii nu încalcă neretroactivitatea legii.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

12. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Potrivit actului de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 alin. (3) și (4) și art. 4 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013. În realitate, Curtea observă că, astfel cum rezultă din motivarea autorului excepției, raportată la circumstanțele cauzei, obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (3) și (4) din Legea nr. 165/2013, dispoziții care au următorul conținut:

— Art. 1 alin. (3) și (4): „(3) În situația în care titularul a instrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a

proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă este compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2), (3) și (4).

(4) Punctele prevăzute la alin. (2) și (3) se valorifică potrivit prezentei legi.”;

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică [...] cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor [...], la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

15. Autorii excepției consideră că dispozițiile de lege criticate contravin următoarelor prevederi constituționale: art. 15 alin. (2) referitor la neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 44 alin. (1), (2), (3), (4) și (8) referitor la dreptul de proprietate. De asemenea, consideră că sunt încălcate prevederile art. 1 din Primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul de proprietate.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (3) și (4) din Legea nr. 165/2013 au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate prin prisma unor critici similare celor invocate în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 328 din 12 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 21 iulie 2014, paragrafele 33—39, ori Decizia nr. 68 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 3 aprilie 2015, paragrafele 22—27, Curtea a reținut că, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 41 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, prevederile legale criticate referitoare la plafonarea despăgubirilor acordate cesionarilor nu se aplică celor cărora li s-a stabilit dreptul de proprietate și li s-a emis titlul de despăgubire anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Prin urmare, prevederile de lege criticate nu se aplică retroactiv, ci reglementează modul de acțiune în timpul următor intrării în vigoare a legii, adică în domeniul ei propriu de aplicare.

17. De asemenea, în ceea ce privește pretinsa discriminare creată prin textele de lege criticate, Curtea a reținut că acordarea unor măsuri reparatorii diferite, în funcție de beneficiarii acestora, echivalează cu instituirea unui tratament juridic diferit, dar care nu constituie, însă, o discriminare, întrucât, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, nu orice diferență de tratament semnifică, în mod automat, încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție sau a celor convenționale referitoare la interzicerea discriminării. Astfel, față de obiectul de reglementare al Legii nr. 165/2013, opțiunea legiuitorului de a exclude de la măsura reparatorie a restituirii în natură, precum și de la cea a compensării integrale prin puncte a persoanelor în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii apare ca fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil, având în vedere că asupra acestora din urmă nu s-au răsfrânt direct sau indirect măsurile de preluare abuzivă. Aceasta, deoarece legislația cu caracter reparator a vizat exclusiv titularul dreptului sau moștenitorii acestuia.

18. Mai mult, întrucât legiuitorul a acordat cesionarilor dreptului la despăgubire un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, Curtea a reținut că măsura legislativă criticată păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — despăgubirea integrală doar a titularilor originari ai măsurilor reparatorii sau a moștenitorilor acestora — și mijloacele folosite, cesionarul urmând a obține atât prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, cât și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului.

19. Totodată, prin Decizia nr. 321 din 10 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 5 august 2014, Curtea a observat că diferența de tratament între cesionarii de drepturi ale căror cereri de chemare în judecată s-au

soluționat anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 față de cei care nu au obținut o atare hotărâre derivă din succesiunea în timp a actelor normative în materie. Din această perspectivă, deosebirea de tratament juridic este întemeiată pe un criteriu obiectiv și rezonabil. În legătură cu acest aspect, Curtea a mai reținut că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Curtea a constatat că respectarea egalității în drepturi presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările

legale anterioare. În consecință, reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate. Mai mult, Curtea reține că, în privința obiectului de reglementare a legii analizate, intervenția legiuitorului nu este una aleatorie, ci a fost justificată și impusă firesc ca urmare a pronunțării Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*.

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

21. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Bogdan Cristian Angelescu și Christi Marina Prodanof în Dosarul nr. 6.694/2/2014 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (3) și (4) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 28 aprilie 2015.

PREȘEDINTE,
DANIEL-MARIUS MORAR

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 329

din 30 aprilie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 teza întâi, art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 alin. (1) și (2) și ale art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Daniel Marius Morar	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi și a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 și art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada

regimului comunist în România, excepție ridicată de Georgeta Gloria Tibichi în Dosarul nr. 2.381/109/2014 al Tribunalului Argeș — Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 1.304D/2014 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. La dosar, părțile Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor au transmis note scrise cu privire la excepția de neconstituționalitate, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, arătând că, în opinia sa, textele de lege criticate nu au caracter retroactiv și nici nu instituie un regim discriminatoriu. Precizează că cererea de chemare în judecată trebuie să îndeplinească cerințele procedurale stabilite la momentul introducerii acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 14 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.381/109/2014, **Tribunalul Argeș — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi și a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 și ale art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Georgeta Gloria Tibichi într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de obligare a pârâtei Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor la soluționarea dosarului său de despăgubire.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă principiile neretroactivității legii și nediscriminării, dreptul de proprietate, dar și principiul predictibilității legii și dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil. Arată, în acest sens, că noile dispoziții din Legea nr. 165/2013, producând efecte și în cazul dosarelor înregistrate la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor și nesoluționate până la data intrării acestui act normativ în vigoare, stabilesc o nouă procedură de restituire total ineficientă în raport cu reglementarea anterioară, respectiv Legile nr. 10/2001 și nr. 247/2005, în contradicție cu recomandările Curții Europene a Drepturilor Omului cuprinse în Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*. Susține că legiuitorul a creat, astfel, regimuri juridice diferite pentru persoane aflate în aceeași situații, fiind dezavantajate cele ale căror cereri de despăgubire nu au fost soluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, din culpa exclusivă a autorităților publice competente. În cazul acestora din urmă, deși anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 aveau dosarele de despăgubire înregistrate la autoritatea competentă, actele emise de autoritățile statului (decizii, dispoziții, hotărâri de validare, sentințe irevocabile) sunt lipsite de eficiență din cauza noului act normativ, urmând ca, la capătul unei proceduri ce poate dura 60 de luni, să obțină, sub formă de puncte, contravaloarea mult diminuată a imobilelor supuse restituirii, puncte ce pot fi valorificate numai după împlinirea altor termene prevăzute de lege. Menționează, în acest sens, că o altă categorie de destinatari ai unor legi reparatorii au beneficiat de efectele Deciziei nr. 528 din 12 decembrie 2013 prin care Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013 pentru plata eșalonată a despăgubirilor stabilite potrivit dispozițiilor Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, ale Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, precum și ale Legii nr. 393/2006 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea fostului Regat al Sârbilor, Croaților și Slovenilor, în urma aplicării Protocolului privitor la câteva insule de pe Dunăre și la un schimb de comune între România și Iugoslavia, încheiat la Belgrad la 24 noiembrie 1923, și a Convenției dintre România și Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, relativă la regimul proprietăților situate în zona de frontieră, semnată la Belgrad la 5 iulie 1924, precum și pentru

modificarea și completarea Legii nr. 9/1998, Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 393/2006.

6. Totodată, în opinia autoarei excepției, lipsa exercițiului dreptului de proprietate, până la data de 1 ianuarie 2016, echivalează cu lipsa unei juste despăgubiri pentru pierderea dreptului de proprietate, contrară art. 44 alin. (1) și (2) și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție. La fel se susține că aplicarea termenelor cuprinse la art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 dosarelor deja înregistrate, dar nesoluționate de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, afectează vădit dreptul la un proces echitabil, întrucât respectivele acțiuni judiciare vor fi considerate prematur introduse.

7. **Tribunalul Argeș — Secția civilă** apreciază că dispozițiile art. 4 teza întâi și a doua din Legea nr. 165/2013, prin raportare la art. 1 alin. (2) din aceeași lege, în redactarea actuală, aduc atingere art. 16 alin. (1) din Constituție, în sensul că persoanelor îndreptățite la despăgubire aflate în aceeași situație le-au fost aplicate dispoziții legale diferite cu privire la tipul de măsură reparatorie și procedura de urmat. Se creează astfel un vădit dezechilibru între persoanele îndreptățite cărora le-au fost soluționate cererile până la apariția legii examinate și cele care au inițiat procedura de retrocedare sub imperiul aceluiași act normativ, dar cărora nu le-au fost soluționate cererile în acest interval din culpa exclusivă a autorităților statului. Apar, astfel, premisele aplicării a două regimuri distincte pentru persoane îndreptățite aflate în aceeași situație. Cu privire la celelalte susțineri, instanța judecătorească opinează că nu are loc o încălcare a Legii fundamentale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosarul cauzei, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 4 teza întâi și a doua raportate la cele ale art. 1 alin. (2), art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 alin. (1) și (2) și art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare. Analizând motivarea autoarei excepției, în contextul circumstanțelor litigiului, Curtea reține că, în ceea ce privește art. 4 din Legea nr. 165/2013, doar teza întâi este incidentă în cauză, având în vedere că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, dosarul de despăgubire se afla înregistrat la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor spre competentă soluționare, acțiunea judecătorească prin care autorul excepției a solicitat obligarea pârâtei la soluționarea dosarului său, fiind introdusă ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. În consecință, Curtea va exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor art. 1 alin. (2), art. 4 teza întâi, art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 alin. (1) și (2) și art. 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013, care au următorul conținut:

— Art. 1 alin. (2): „(2) În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului

comunist nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsura compensării prin puncte, prevăzută în cap. III.;

— Art. 4 teza întâi: „Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...);

— Art. 16: „Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”;

— Art. 21: „(1) În vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, entitățile investite de lege transmit Secretariatului Comisiei Naționale deciziile care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii, întreaga documentație care a stat la baza emiterii acestora și documentele care atestă situația juridică a imobilului obiect al restituirii la momentul emiterii deciziei, inclusiv orice înscrisuri cu privire la construcții demolate.

(2) Deciziile entităților investite de lege vor fi însoțite de înscrisuri care atestă imposibilitatea atribuirii în compensare totală sau parțială a unor alte imobile/bunuri/servicii disponibile deținute de entitatea investită de lege.

(3) Dispozițiile autorităților administrației publice locale emise potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se transmit Secretariatului Comisiei Naționale după exercitarea controlului de legalitate de către prefect. Dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, rămân aplicabile.

(4) Comisiile județene de fond funciar și Comisia de Fond Funciar a Municipiului București pot propune Comisiei Naționale soluționarea cererilor de retrocedare prin acordare de măsuri compensatorii potrivit prezentei legi numai după epuizarea suprafețelor de teren agricol afectate restituirii în natură, identificate la nivel local.

(5) Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punctul de vedere al existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricăror altor instituții care ar putea deține documente relevante.

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.

(6¹) În cazul în care, prin documentele existente în dosarul de despăgubire, nu se pot stabili amplasamentul sau caracteristicile tehnice ale imobilului pentru care se stabilesc despăgubiri, evaluarea se face prin aplicarea valorii minime pentru zona sau categoria de imobil prevăzută de grila notarială pentru localitatea respectivă, potrivit prevederilor alin. (6).

(7) Numărul de puncte se stabilește după scăderea valorii actualizate a despăgubirilor încasate pentru imobilul evaluat conform alin. (6).

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).

(9) În cazul validării deciziei entității investite de lege, Comisia Națională emite decizia de compensare prin puncte a imobilului preluat în mod abuziv.”;

— Art. 27: „(1) Punctele acordate prin decizia de compensare pot fi valorificate prin achiziționarea de imobile din Fondul național la licitația publică națională, începând cu data de 1 ianuarie 2016.

(2) Licitațiile de imobile se organizează săptămânal la sediul central al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și se desfășoară în regim de videoconferință.

(3) Participarea la licitație a deținătorilor de puncte este gratuită, cu condiția înscrierii prealabile la sediile teritoriale ale Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

(4) Regulamentul de organizare a licitației se aprobă de către Comisia Națională până la data de 1 iulie 2015 și se publică pe pagina de internet a Agenției Domeniilor Statului, a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Comisia de licitație va fi compusă din 7 membri, astfel:

- a) 2 reprezentanți ai Agenției Domeniilor Statului;
- b) 2 reprezentanți ai Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- c) 3 reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(6) În vederea evitării unor posibile fraude sau tentative de corupere, membrii comisiei de licitație beneficiază de o indemnizație lunară reprezentând 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.”;

— Art. 31 alin. (1) și (2): „(1) În termen de 3 ani de la emiteria deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar.

(2) În aplicarea alin. (1), deținătorul poate solicita, anual, după 1 ianuarie 2017, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților emiteria unui titlu de plată pentru cel mult 14% din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare și nevalorificate în cadrul licitațiilor naționale de imobile. Ultima tranșă va reprezenta 16% din numărul punctelor acordate.”;

— Art. 34 alin. (1) și (2): „(1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.”

12. În opinia autoarei excepției, textele de lege criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse la art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii și la art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegiu și fără discriminări, la art. 21 alin. (1) și (3) referitor la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil soluționat într-un termen rezonabil și la art. 44 care garantează dreptul de proprietate privată.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată, mai întâi, că prevederile art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, care vizează situația dosarelor ce vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor ulterior datei intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu sunt incidente în cauză, întrucât dosarul de despăgubire al autoarei excepției se afla înregistrat încă din 2011 la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, spre competență soluționare. În consecință, excepția de neconstituționalitate având acest obiect este inadmisibilă, urmând să fie respinsă ca atare.

14. În continuare, Curtea observă că autoarea acesteia critică noua modalitate prevăzută de Legea nr. 165/2013 pentru stabilirea și acordarea măsurilor reparatorii (respectiv compensarea prin puncte, termenele de soluționare a dosarelor

și modalitatea de valorificare a punctelor stabilite prin aplicarea grilei notariale) în dosarele de despăgubire nesoluționate, din culpa autorităților publice competente, până la data intrării în vigoare a acestei legi. În acest sens invocă, în esență, încălcarea principiilor neretroactivității legii și nediscriminării, încălcarea dreptului de proprietate, dar și a principiului previzibilității legii și a dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

15. Față de aceste critici de neconstituționalitate, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa constantă, că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, Deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

16. În cazul de față nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. În concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite.

17. Totodată, Curtea a arătat, în jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost deja soluționate sub imperiul Legii nr. 247/2005, adică anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit *tempus regit actum*.

18. Când privește pretinsa încălcare a dreptului de proprietate, Curtea reamintește jurisprudența sa (Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014), dar și pe cea a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea-pilot *Maria Atanasiu și alții împotriva României* din 12 octombrie 2010), prin care s-a arătat că, în materia acordării de despăgubiri pentru abuzurile petrecute în regimul trecut, statul are o marjă largă de apreciere asupra modalităților concrete de acordare. Legea nr. 165/2013 concretizează opțiunea legiuitorului român față de recomandările cuprinse în hotărârea-pilot amintită, astfel fiind adoptată o serie de proceduri, implicând, *inter alia*, termene concrete de soluționare a dosarelor de despăgubire, de natură să imprime sistemului de despăgubiri eficiență și o previzibilitate sporită.

19. De asemenea, jurisprudența Curții de la Strasbourg susține că imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de piață a bunului, cu

condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei* (nr. 1), paragraful 95 și următoarele]. Având în vedere și faptul că art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție permite legiuitorului organic să stabilească limitele și conținutul dreptului de proprietate, Curtea a mai arătat că Legea nr. 165/2013 nu impune plafonarea despăgubirilor — măsură recomandată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, ci, dimpotrivă, prevede acordarea lor integrală, însă prin raportare la un alt sistem de referință al evaluării decât cel preexistent — cel al aplicării grilei notariale, conform art. 21 alin. (6) din lege — și fără acordarea de dobânzi sau penalități. Toate aceste modalități pot avea valențele finale ale unei plafonări, însă se încadrează în marja de apreciere a statului. În orice caz, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015).

20. În ce privește solicitarea autoarei excepției ca, și în cazul de față, să fie aplicat raționamentul utilizat de Curtea Constituțională în Decizia nr. 528 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 24 ianuarie 2014, prin care a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013, se observă că, prin decizia invocată, Curtea a statuat că instituirea unui termen de 10 ani pentru executarea unor creanțe asupra statului, în condițiile în care acestea erau deja exigibile în baza primei eșalonări, nu satisface exigențele unui termen rezonabil, care să asigure deplina valorificare a dreptului de creanță. Or, așa cum s-a arătat și prin Decizia nr. 634 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 13 februarie 2015, între cele două reglementări (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2013 și Legea nr. 165/2013) există diferențe majore, constând, pe de o parte, în durata perioadei pe care eșalonarea plății a fost preconizată de legiuitor, de 10 ani în cazul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2013, față de 5 ani în cazul Legii nr. 165/2013, iar, pe de altă parte, în prelungirea excesivă, prin eșalonări succesive în primul caz, față de caracterul unic al eșalonării prevăzute prin art. 41 alin. (1) din Legea nr. 165/2013.

21. Având în vedere aceste argumente, nu pot fi reținute nici criticile de neconstituționalitate formulate în cauză cu privire la încălcarea dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

22. În sfârșit, Curtea constată că nu sunt întemeiate nici susținerile privind lipsa de previzibilitate a dispozițiilor criticate din Legea nr. 165/2013. Dificultățile ivite în practica judiciară, tergiversarea și blocajele apărute în materia soluționării dosarelor de despăgubire au reprezentat aspecte de notorietate anterior adoptării Legii nr. 165/2013, acestea fiind și motivele pentru care pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului se înregistrase un număr impresionant de cereri îndreptate împotriva statului român. Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010 prin care a fost soluționată Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* a fost pronunțată tocmai în sensul modificării legislației, a practicii instituționale și judiciare în materie, iar statul român s-a conformat recomandărilor cuprinse în această hotărâre-pilot, consultându-se în prealabil cu organele de specialitate ale Consiliului Europei și adoptând, în final, după punerea în dezbatere publică, Legea nr. 165/2013.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată Georgeta Gloria Tibichi în Dosarul nr. 2.381/109/2014 al Tribunalului Argeș — Secția civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 4 teza întâi, art. 16, art. 21, art. 27, art. 31 alin. (1) și (2) și ale art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Argeș — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 aprilie 2015.

PREȘEDINTE,
DANIEL MARIUS MORAR

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

**pentru publicarea acceptării amendamentelor din 2015
la anexele Acordului european referitor la transportul rutier
internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.),
adoptat și semnat la Geneva la 30 septembrie 1957**

În temeiul prevederilor art. III din Legea nr. 333/2007 privind modificarea și completarea Legii nr. 31/1994 pentru aderarea României la Acordul european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.), încheiat la Geneva la 30 septembrie 1957, precum și ale art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se publică amendamentele din 2015 la anexele Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.), adoptat și semnat la Geneva la 30 septembrie 1957, la care România a aderat prin Legea nr. 31/1994, cu modificările și completările ulterioare, traduse în limba română, prevăzute în anexele nr. 1—4*), care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor,
Ioan Rus

București, 11 iunie 2015.
Nr. 745.

---

*) Anexele nr. 1—4 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 17

din 8 iunie 2015

Dosar nr. 862/1/2015

Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului

Denisa Stănișor — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Viorica Iancu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Dana Iarina Vartires — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Sîrbu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal — judecător raportor

Carmen Frumușelu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Ion — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 862/1/2015 este constituit conform dispozițiilor art. XIX alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 274 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de domnul judecător Ionel Barbă, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal.

La ședința de judecată participă magistratul-asistent-șef Bogdan Georgescu.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 15 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 7.570/63/2013.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosarul cauzei au fost depuse jurisprudența comunicată de curțile de apel și raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat părților la data de 4 mai 2015. Potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, la dosarul cauzei au depus puncte de vedere cu privire la chestiunea de drept părțile din litigiul în care a fost formulată sesizarea, respectiv recurentul-reclamant Fondul Local de Garantare Craiova, recurenții-intervenienți și intimata-pârâtă Curtea de Conturi a României.

Președintele completului constată că nu există chestiuni prealabile, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept, constată următoarele:

1. Titularul și obiectul sesizării

Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 15 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 7.570/63/2013, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Conform art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 203/2009, cu modificările și completările ulterioare¹ (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008), raportat la prevederile art. 1 și art. 2 din Actul constitutiv al Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii — S.A. — IFN, prevăzut în anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.211/2001 privind înființarea Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii — S.A. — IFN, republicată, cu modificările ulterioare (Actul constitutiv al FNGCIMM), raportat la art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebankare (Legea nr. 93/2009) și la art. 3, art. 7 pct. 10 și pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006), în forma în vigoare în perioada 2009—2011, prin noțiunea de societăți financiar-bancare legiuitorul a înțeles și instituțiile financiar-nebankare constituite ca societăți comerciale pe acțiuni, la care statul este acționar unic sau majoritar ?”

2. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investiției instanței care a solicitat pronunțarea hotărârii prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

2.1. Cererea de chemare în judecată

La data de 5 aprilie 2013, reclamantul Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. a chemat în judecată pe pârâții Curtea de Conturi a României și Camera de Conturi Dolj, solicitând instanței să dispună anularea Încheierii nr. 31 din 18 martie 2013, emisă de Curtea de Conturi, a Deciziei nr. 2 din 4 ianuarie 2013, emisă de Camera de Conturi Dolj, precum și a Raportului de control nr. 7.364 din 7 decembrie 2012.

¹ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 23 iunie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 203/2009, cu modificările și completările ulterioare, a fost abrogată de Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare.

În motivare, reclamantul a arătat că, în perioada 4—7 decembrie 2012, auditorii publici externi din cadrul Camerei de Conturi a Județului Dolj au efectuat, în cadrul Fondului Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A., acțiunea „Controlul privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și efectuarea cheltuielilor”, iar, în urma controlului, a fost încheiat Raportul nr. 7.364 din 7 decembrie 2012, în care au fost consemnate abateri de la legalitate și regularitate, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, cu privire la: modul de acordare a remunerației lunare a directorului general și a indemnizațiilor acordate membrilor consiliului de administrație în perioada 2009—2011, modul de încadrare a cheltuielilor cu personalul în limitele stabilite de prevederile legale.

În cauză au fost formulate cereri de intervenție în interes propriu de către directorul general, directorul și membrii consiliului de administrație al Fondului.

2.2. Hotărârea primei instanțe

Prin Sentința civilă nr. 1.305 din 1 aprilie 2014, Tribunalul Dolj — Secția comercială și de contencios administrativ și fiscal a respins, ca neîntemeiate, acțiunea formulată de reclamant și cererile de intervenție în interes propriu formulate în cauză.

2.3. Calea de atac exercitată împotriva hotărârii primei instanțe

Împotriva sentinței pronunțate de tribunal au formulat recurs reclamantul și intervenienții, solicitând admiterea acestuia, casarea sentinței și admiterea acțiunii și a cererilor de intervenție.

În motivarea recursurilor, recurenții au susținut în principal că, în ipoteza în care se constată că reclamantul Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. are acționar majoritar statul român, acest fond nu este supus prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 în privința remunerării directorului general și a membrilor consiliului de administrație, încadrându-se în categoria societăților financiar-bancare la care se referă art. 8 din acest act normativ, astfel că toate cheltuielile au fost efectuate potrivit legii.

Recursul a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel Craiova.

Prin Încheierea nr. 4.312 din 13 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.649/1/2014, Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus strămutarea judecării cauzei la Curtea de Apel Pitești, cauza fiind înregistrată pe rolul acestei instanțe cu nr. 7.570/63/2013.

2.4. Sesizarea Înaltei Curți

În sensul celor expuse la pct. 1, Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 15 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 7570/63/2013, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept în litigiu.

3. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

3.1. Reclamantul Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. și intervenienții au susținut că fondului local nu i se aplică prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, intrând sub incidența art. 8 din acest act normativ.

Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. este persoană juridică de drept privat, potrivit Ordinului nr. 176 din 20 septembrie 2005, emis de președintele Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație, prin care a fost aprobată constituirea a trei fonduri locale de garantare, ca filiale ale FNGCIMM — S.A., cu sediul în localitățile Craiova, Focșani și Covasna.

Fondurile locale de garantare se constituie ca societăți comerciale pe acțiuni având doi acționari, respectiv: Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii — S.A. (FNGCIMM) și statul român, prin Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație, ceea ce determină aplicarea legii specifice acestor societăți.

Activitatea fondului vizează activități auxiliare intermediarilor financiare, scopul înființării filialei în baza Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind unul patrimonial, acela de a efectua fapte și acte de comerț. Activitatea principală a Fondului Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. este emiterea de garanții și asumarea de angajamente pentru garantarea creditelor și a altor instrumente de finanțare, care pot fi obținute de întreprinderile mici și mijlocii, definite potrivit legii, de la bănci sau din alte surse.

În legislația română nu există entități financiar-bancare, ci doar societăți financiare și societăți bancare, cratima fiind utilizată pentru a desemna o categorie de societăți care nu există.

Dacă art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 s-ar aplica doar unor entități care ar fi atât societăți financiare, cât și societăți bancare, ar însemna a susține inaplicabilitatea absolută a dispozițiilor respective, ceea ce este contrar scopului pentru care ele au fost adoptate. *Ratio legis*, sunt exceptate de la regimul instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 toate acele societăți care sunt reglementate prin legi speciale și sunt supravegheate și controlate din punctul de vedere al întregii activități, de autorități autonome specializate, și anume: băncile și instituțiile financiare nebankare, care se află sub supravegherea prudențială și controlul Băncii Naționale a României; societățile de asigurări, care se află sub supravegherea prudențială și controlul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, Fondul Proprietatea, aflat în aria de autoritate a Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare.

Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de inițiator al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, a susținut importanța încadrării instituțiilor financiare nebankare în categoria societăților financiare.

Ca și în cazul instituțiilor de credit, autoritatea de reglementare și supraveghere a instituțiilor financiare nebankare este Banca Națională a României.

Potrivit Legii nr. 93/2009, instituțiile financiare nebankare trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute în reglementările emise de Banca Națională a României cu privire la aspecte precum capitalul minim, structura grupurilor din care face parte, calitatea acționarilor și a conducătorilor, structura portofoliului de credite sau organizarea contabilității și auditului intern.

Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. este înregistrat la Banca Națională a României, secțiunea Registrele BNR, la capitolul IV „Instituții financiare nebankare”, partea I — Active, litera i: „Emitere de garanții și asumare de angajamente, inclusiv garantarea creditului”, poziția 3, având numărul RG-PJR-17-090166/27.07.2007, total entități: 5.

Faptul că Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. este instituție financiară reiese și din aceea că efectuează raportări contabile folosind Planul de conturi aplicabil instituțiilor de credit prevăzut în Reglementările contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară aplicabile instituțiilor de credit, reglementari contabile conforme cu directivele europene. Începând cu exercițiul financiar al anului 2008 au fost aplicate de către Banca Națională a României prevederi pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, Banca Națională a României verificând îndeplinirea de către instituțiile financiare nebankare

a condițiilor menționate atât imediat după constituirea acestora, cât și pe parcursul desfășurării activității acestor instituții, orice modificări cu privire la datele și informațiile cuprinse în documentația depusă inițial trebuind comunicate către Banca Națională a României. De asemenea, respectarea condițiilor impuse la constituire este verificată de către Banca Națională a României prin mecanismul supravegherii ulterioare.

În structura situațiilor financiare semestriale/anuale întocmite de către Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCMM IFN — S.A. nu se regăsesc conturi care să reflecte realizarea de venituri din subvenții, finanțări, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială aprobate prin hotărâri ale Guvernului sau hotărâri ale consiliilor locale, specifice operatorilor economici nominalizați la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

Legea bugetului de stat pe anul 2010 nr. 11/2010, cu modificările și completările ulterioare, nu se aplică Fondului Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCMM IFN — S.A., în calitate de societate comercială pe acțiuni, subiect de drept privat cu statut de instituție financiară nebanară, încadrat în categoria societăților prevăzute la art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

Pentru prima dată de la înființare, FNGCMM este nominalizat în Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr. 5/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din 22 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare, dar nu și în legile bugetare anterioare.

Baza legală pentru efectuarea cheltuielilor cu personalul a reprezentat-o bugetul de venituri și cheltuieli aprobat în temeiul Hotărârii Adunării generale a acționarilor nr. 7/18.12.2009.

Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCMM IFN — S.A. nu s-a aflat și nu se află în coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri ori a Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii ori a altor organe ale administrației publice centrale, așa cum rezultă din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.634/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, cu modificările și completările ulterioare, (abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 20 februarie 2013, cu modificările și completările ulterioare).

Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCMM IFN — S.A. nu se încadrează în niciuna dintre categoriile de entități cărora li se aplică legile referitoare la salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, întrucât personalul Fondului nu este plătit din bugetul general consolidat al statului, ci din veniturile societății, nu a primit subvenții, alocații pentru cheltuielile de personal ori alte forme de sprijin de stat, dat fiind statutul său de societate comercială pe acțiuni, subiect de drept privat, nu are personal care ocupă funcții de demnitate publică și personal care ocupă funcții asimilate funcțiilor de demnitate publică, precum și personal care beneficiază de statute speciale, inclusiv funcționari publici și funcționari publici cu statut special; personalul filialei își desfășoară activitatea în baza contractelor individuale de muncă înregistrate conform dispozițiilor legale, nefiind numit prin acte administrative cum se procedează pentru

funcționarii publici în temeiul Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare; filialei nu îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare; remunerarea membrilor consiliului de administrație a respectat prevederile valorice stipulate în bugetele de venituri și cheltuieli aprobate ale filialei, corelate cu prevederile Actului constitutiv al FNGCMM, ale Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 93/2009.

3.2. Curtea de Conturi a susținut că, potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, ordonanța de urgență „se aplică regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și filialelor acestora, denumite în continuare *operatori economici*”, printre categoriile de operatori economici enunțați regăsindu-se și reclamantul.

Reclamantul este persoană juridică organizată ca o societate comercială pe acțiuni, având ca acționar unic statul român, conform Hotărârii Guvernului nr. 1.211/2001, republicată, cu modificările ulterioare.

La art. 2 din cap. I din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.211/2001, republicată, cu modificările ulterioare, se prevede în mod expres că „F.N.G.C.I.M.M. — S.A. — IFN este instituție financiară nebanară, cu capital de risc, persoană juridică română de drept privat, organizată ca societate comercială pe acțiuni, cu acționar unic statul român”.

Nu sunt întemeiate susținerile reclamantului potrivit cărora i-ar fi aplicabile prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, fiind exclus de la aplicarea acestui act normativ.

În anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 1.634/2009, cu modificările și completările ulterioare, intitulată „Instituții financiare la care statul român este acționar inițial unic prin Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri”, este nominalizat Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii — F.N.G.C.I.M.M. S.A. — IFN, ca instituție financiară la care statul român este acționar unic prin acest minister.

Legiuitorul a folosit formularea „societățile financiar-bancare”, ceea ce nu presupune că sunt asimilate acestei categorii și societățile financiare nebanare, cum este cazul reclamantului. Din definiția dată de art. 2 din cap. I din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.211/2001, republicată, cu modificările ulterioare, rezultă clar că FNGCMM S.A. — IFN este instituție financiară nebanară, care nu este exceptată de la aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

Prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 sunt aplicabile societăților financiar-bancare și de asigurări, precum și Societății Comerciale „Fondul Proprietatea” — S.A., entități care, potrivit art. 3 pct. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2011 privind organizarea și funcționarea inspecției economico-financiare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 107/2012, cu modificările ulterioare², nu sunt incluse în categoria operatorilor economici.

² Conform art. 3 pct. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2011:

„Art. 3. — În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație: [...]

5. *operator economic* — denumire generică ce include:

a) regiile autonome, înființate de stat sau de o unitate administrativ-teritorială;
b) companiile și societățile naționale, precum și societățile comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic;
c) societățile comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială deține o participație majoritară;
d) societățile comerciale și regiile autonome la care persoanele juridice de la lit. a) — c) dețin direct sau indirect o participație majoritară;
e) institutele naționale de cercetare-dezvoltare, altele decât cele care funcționează ca instituții publice;
f) alți operatori economici, indiferent de forma de proprietate, pentru fundamentarea și justificarea sumelor acordate de la bugetul general consolidat.
Expresia *operator economic* nu include societăți financiar-bancare, societăți de asigurări și Societatea Comercială «Fondul Proprietatea» — S.A.”.

4. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

4.1. Cu privire la admisibilitatea sesizării

Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând aspectele arătate în continuare.

Chestiunea de drept care se solicită a fi lămurită vizează interpretarea art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, respectiv a sintagmei „societăți financiar-bancare”, raportat la dispozițiile legale aplicabile în perioada analizată [art. 5 lit. c), art. 6 și art. 7 din Legea nr. 93/2009, art. 7 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006].

Interpretarea unei dispoziții normative reprezintă o chestiune de drept care se încadrează în ipoteza reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă și care, față de jurisprudența existentă, este una nouă, ținând seama totodată și de faptul că în țară au fost constituite numai trei fonduri locale, printre care și reclamantul.

La data formulării sesizării, chestiunea de drept nu este lămurită de instanța supremă printr-o decizie de recurs în interesul legii și nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, pe rolul instanței supreme nefiind înaintată nicio cerere pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării unei chestiuni de drept în care să se solicite interpretarea art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 și a dispozițiilor normative menționate.

De lămurirea și interpretarea textelor sus-menționate depinde soluționarea în fond a cauzei, în condițiile în care reclamantul și intervenienții susțin că Fondul Local de Garantare Craiova — Filiala FNGCIMM IFN — S.A. este exclus de la aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, iar Curtea de Conturi a statuat că nu au fost respectate prevederile acestui act normativ cu privire la indemnizațiile acordate directorilor și membrilor consiliului de administrație, cheltuielile cu personalul nefiind stabilite în limitele legale.

4.2. Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

Curtea de Apel Pitești consideră, cu titlu prealabil, că textul art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 este susceptibil de două interpretări, cu consecințe juridice diferite.

Astfel, față de modul de redactare a textului, se consideră că legea nu are în vedere în categoria subiectelor de drept exceptate de la aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008 și persoanele juridice, societăți financiare nebancale, în categoria cărora se încadrează reclamantul, dar față de spiritul reglementării rezultă soluția contrară.

Legiuitorul nu definește societățile financiar-bancare la care se referă art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, fiind necesar să se realizeze o interpretare sistematică, în raport cu actele normative în vigoare în perioada analizată, care determină regimul juridic al societăților financiare și al celor bancare.

Totodată, pentru interpretarea acestei noțiuni este necesar să se observe motivele pentru care a fost adoptat acest act normativ (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008), rezultate din preambul. Astfel, legiuitorul a urmărit să înlăture regimul diferențiat pentru o anumită categorie de operatori economici, pe care l-a considerat nejustificat, fiind de natură a crea disfuncționalități în derularea activității societăților cu capital integral sau majoritar de stat, însă, totodată, s-a prevăzut că se impune luarea în considerare a specificului anumitor categorii de societăți comerciale.

În acest context, legiuitorul a exclus de la aplicarea măsurilor restrictive referitoare la cheltuieli societățile cu obiect de activitate specific enumerate la art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, sintagma „financiar-bancare” relevând intenția legiuitorului de a exclude de la măsurile restrictive

prevăzute de lege instituțiile din domeniu, la care statul este acționar unic sau majoritar.

În aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006, de transpunere a directivelor 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului și 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului, se constată că societățile financiare sunt entități distincte de societățile care desfășoară activitate specifică băncilor, în sensul art. 3 și art. 7 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006. Băncile, definite la art. 3 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, reprezintă o subcategorie a instituțiilor de credit la care se referă acest act normativ, iar legiuitorul s-a referit expres la activitatea bancară pe care a reprezentat-o prin cratimă alături de noțiunea „financiar”, iar nu distinct, în interpretarea literală rezultând că s-a urmărit excluderea de la aplicarea măsurilor restrictive numai în ceea ce privește societățile bancare.

Însă reclamantul aplică contabilitatea bancară, conform Ordinului guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 5/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, și Ordinului Băncii Naționale a României nr. 13/2008 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, instituțiilor financiare nebancale și Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, cu modificările și completările ulterioare; respectă legislația stabilită de Banca Națională a României cu privire la cifra de afaceri, volumul creditelor, gradul de îndatorare, totalul activelor, capitaluri proprii, fonduri proprii, expunere față de un debitor și expunere agregată, organizare control intern, audit intern și administrarea riscurilor. Personalul fondului nu este plătit din bugetul general consolidat al statului, ci din venituri realizate de societate; nu a primit subvenții sau alte forme de sprijin; este societate pe acțiuni, subiect de drept privat, iar personalul său nu ocupă funcții de demnitate publică ori funcții asimilate, fiind încadrat în temeiul contractelor individuale de muncă/contractelor de mandat.

Totodată, din Adresa Ministerului Finanțelor Publice nr. 449.887 din decembrie 2012 rezultă că, la elaborarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, s-a urmărit exceptarea de la aplicarea prevederilor acesteia a societăților financiare și bancare, folosind generic sintagma financiar-bancare.

Interpretarea art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 rezultată din adresa emisă de Ministerul Finanțelor Publice din decembrie 2012, considerată de recurent materializarea unei interpretări autentice, nu este însă obligatorie potrivit art. 69 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul trebuind să intervină printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat.

În acest context se reține că, prin Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare, care a abrogat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, s-a prevăzut expres aplicarea măsurilor speciale cu privire la cheltuieli și în ce privește fondurile de garantare, cum este cazul reclamantului [art. 2 lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013].

O asemenea reglementare expresă, care nu exista în actul normativ abrogat, relevă intenția legiuitorului de a clarifica expres regimul juridic al entităților în categoria cărora se încadrează și reclamantul, precum și faptul că, sub reglementarea anterioară (aplicabilă în prezenta cauză), exista

posibilitatea unor interpretări care fie susțin concluzia încadrării fondurilor de garantare în excepțiile de la măsurile speciale cu privire la cheltuieli, fie, dimpotrivă, susțin aplicarea acestor măsuri cu privire la aceste fonduri, de vreme ce statul este acționar unic sau majoritar.

4.3. *Jurisprudența națională menționată de instanța de trimitere*

Într-o orientare jurisprudențială s-a reținut că Fondul Local de Garantare — filială a FNGCMM—IFN se încadrează în prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, astfel că nu i se aplică acest act normativ (Sentința civilă nr. 2.954 din 19 decembrie 2013 a Tribunalului Covasna, pronunțată în Dosarul nr. 1.370/119/2013, rămasă definitivă prin Decizia nr. 1.643/R din 21 mai 2014, pronunțată de Curtea de Apel Brașov).

5. **Jurisprudența instanțelor naționale**

5.1. *Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție*

În jurisprudența Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți nu a fost identificată practică judiciară referitoare la chestiunea de drept supusă judecării.

5.2. În cauză, Înalta Curte a solicitat curților de apel să comunice jurisprudența identificată la nivelul circumscripției lor teritoriale cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării.

Din analiza jurisprudenței transmise de curțile de apel în legătură cu chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării au fost constatate aspectele arătate în continuare.

Într-o orientare jurisprudențială, instanța a reținut că prevederile art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, raportat la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și ale Legii nr. 93/2009, se interpretează în sensul că noțiunea de „societăți financiar-bancare” se referă atât la instituțiile financiare (deci inclusiv la instituțiile financiare nebancale), cât și la societățile bancare, astfel că filialele FNGCMM-IFN intră sub incidența excepției prevăzute de art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

Într-o altă orientare jurisprudențială, instanța a reținut că noțiunea de „societăți financiar-bancare” se referă exclusiv la societățile bancare, nu și la instituțiile financiare nebancale, astfel că filialele FNGCMM—IFN nu sunt exceptate de la aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008.

6. **Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**

Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu referire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

7. **Jurisprudența Curții Constituționale**

Referitor la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, nu au fost identificate considerente relevante în jurisprudența Curții Constituționale.

8. **Înalta Curte**

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, punctele de vedere formulate de părți, jurisprudența relevantă a instanțelor naționale și a contenciosului constituțional în evaluarea chestiunii de drept ce se solicită a fi dezlegată, se constată următoarele:

8.1. *Cu privire la admisibilitatea sesizării*

Prin dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

a) existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;

b) cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și

Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să o soluționeze în ultimă instanță;

c) ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

d) o chestiune de drept cu caracter de noutate și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Prioritar se impune deci o analiză a fiecăreia dintre condițiile de admisibilitate a sesizării:

a) Cu privire la cerința ca pricina să se afle în curs de judecată în ultimă instanță se reține că acțiunea introductivă este una în contencios administrativ, aflată în competența de primă instanță a secției de contencios administrativ a tribunalului, potrivit art. 8 și 10 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, hotărârea prin care se soluționează fiind supusă numai recursului, conform art. 20 din același act normativ.

În prezent, cauza se află în curs de judecată în faza procesuală a recursului, deci în ultimă instanță.

b) Cum autorul sesizării este o curte de apel care, în această cauză, judecă în ultimă instanță, pronunțând o hotărâre definitivă, se constată îndeplinită și cea de-a doua cerință de admisibilitate.

c) Și cea de-a treia condiție de admisibilitate a sesizării, respectiv cea referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, se constată a fi întrunită.

Astfel, se observă că, încă de la prima instanță, reclamanta a invocat, în principal, faptul că se încadrează în categoriile prevăzute de art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008, fiind exceptată de la aplicarea măsurilor prevăzute de acest act normativ, aspect care, în contextul acțiunii în anulare promovate, se constituie într-un motiv de drept, de nelegalitate, referitor la fondul dreptului contestat prin decizia emisă de Curtea de Conturi, fiind așadar o apărare de fond esențială.

Această apărare a reclamantei, invocată și de intervenienții principali din cauză, a fost considerată nefondată de prima instanță, iar dezlegarea acesteia din cuprinsul sentinței a fost criticată prin motivele de recurs cu a căror analiză este investită, în ultimă instanță, Curtea de Apel Pitești.

Prin urmare, de lămurirea acestei chestiuni de drept — înțelesul sintagmei „societăți financiar-bancare” din cuprinsul art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată.

d) Noutatea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării de pronunțare a unei hotărâri prealabile reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate. Verificarea acesteia implică atât a se constata că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja, iar problema nu face nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, cât și — în absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate” — aprecierea în acest sens a completului investit pentru pronunțarea prezentei decizii.

Din verificarea evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție se constată că aceasta nu a statuat anterior asupra prezentei chestiuni de drept, nefiind pronunțată o decizie în interesul legii sau o altă hotărâre prealabilă având acest obiect. Nici în cadrul secțiilor civile și, respectiv, de contencios administrativ și fiscal nu au fost identificate decizii de speță referitoare la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării.

Este de reținut în acest context că — deși Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 nu este un act normativ recent intrat în vigoare — instanțele de judecată au fost chemate să se pronunțe în aplicarea dispozițiilor art. 8 abia începând cu anul 2013, când camerele de conturi județene au emis decizii prin care au considerat că cele trei fonduri locale de garantare

(Sfântu Gheorghe, Craiova și Focșani), filiale ale FNGCIMM—IFN, nu se încadrează în categoria de „societăți financiar-bancare” și, deci, nu erau exceptate de la aplicarea ordonanței de urgență.

Aceste decizii au fost contestate la instanțele de contencios administrativ competente, fără a se putea constata existența și dezvoltarea unei jurisprudențe continue și constante în această materie, până la acest moment identificându-se doar o soluție definitivă de admitere a acțiunii în anulare și una definitivă de respingere a acțiunii în anulare, argumentul determinant în fiecare situație constituindu-l interpretarea dată de instanța de judecată noțiunii de „societăți financiar-bancare”.

Față de aceste împrejurări se reține ca fiind îndeplinită și condiția privind noutatea chestiunii de drept cu care instanța supremă a fost sesizată.

8.2. Cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării

8.2.1. Dispozițiile relevante pentru soluționarea chestiunii de drept supuse dezlegării pe calea prezentei sesizări, respectiv:

— art. 1 și 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008:

„Art. 1. — Prevederile prezentei ordonanțe de urgență se aplică regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și filialelor acestora, denumite în continuare operatori economici.”

„Art. 8. — Prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu se aplică societăților financiar-bancare și de asigurări, precum și societății comerciale «Fondul Proprietatea» — S.A.”;

— art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (3) și art. 7 alin. (1) din Legea nr. 93/2009:

„Art. 5. — În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: [...]

c) instituții financiare nebancale — entități ce desfășoară activitate de creditare cu titlu profesional în condițiile stabilite de prezenta lege³”;

„Art. 6. — (1) Instituțiile financiare nebancale au obligația de a se constitui ca societăți comerciale pe acțiuni. [...]

(3) Organizarea și funcționarea instituțiilor financiare nebancale sunt reglementate de prevederile prezentei legi, completate, după caz, cu cele ale Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu cele ale Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările ulterioare, sau/și cu cele ale legilor speciale aplicabile în materie.”

„Art. 7. — (1) Denumirea unei entități care desfășoară activitate de creditare, în condițiile prezentei legi, va include sintagma instituție financiară nebancale sau abrevierea acesteia, I.F.N. În cazul instituțiilor financiare nebancale ce fac obiectul înscrierii în Registrul de evidență, includerea în denumire a sintagmei instituție financiară nebancale sau a abrevierii acesteia, I.F.N., este opțională.”;

— art. 3, art. 7 alin. (1) pct. 10 și 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 (forma în vigoare în perioada 2009—2011 corespunzătoare controlului efectuat de Curtea de Conturi în urma căruia au fost emise actele contestate în litigiul de fond):

„Art. 3. — Instituțiile de credit, persoane juridice române, se pot constitui și funcționa cu respectarea dispozițiilor generale aplicabile instituțiilor de credit și a cerințelor specifice prevăzute în partea a II-a a prezentei ordonanțe de urgență, în una din următoarele categorii:

- a) bănci;
- b) organizații cooperatiste de credit;
- c) bănci de economisire și creditare în domeniul locativ;
- d) bănci de credit ipotecar;
- e) instituții emitente de monedă electronică.”

„Art. 7. — (1) În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: [...]

10. instituție de credit înseamnă:

a) o entitate a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

b) o entitate, alta decât cea prevăzută la lit. a), care emite mijloace de plată în formă de monedă electronică, denumită în continuare instituție emitentă de monedă electronică⁴; [...]

14. instituție financiară — o entitate, alta decât o instituție de credit, a cărei activitate principală constă în dobândirea de participații în alte entități sau în desfășurarea uneia sau mai multora dintre activitățile prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. b) — l)⁵;

— art. 3 și art. 7 alin. (1) pct. 10 și 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 au fost modificate în perioada 2009—2011, după cum urmează:

— începând cu 1 aprilie 2010, lit. e) a art. 3 a fost abrogată prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și a altor acte normative⁶;

— începând cu 1 aprilie 2010, pct. 10 și 14 ale alin. (1) al art. 7 au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2010, având următorul conținut:

„10. instituție de credit — o entitate a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu;

14. instituție financiară — o entitate, alta decât o instituție de credit, a cărei activitate principală constă în achiziționarea de participații sau în desfășurarea uneia sau mai multora dintre activitățile prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. b) — l) și n)¹”;

— începând cu 1 ianuarie 2014, pct. 10 și 14 ale alin. (1) al art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 au fost abrogate prin art. VIII pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2013 privind unele măsuri bugetare și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Interpretarea gramaticală a normei cuprinse în art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 ar conduce la

³ Începând cu 3 mai 2011, art. 5 lit. c) din Legea nr. 93/2009 a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată și a Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancale, aprobată prin Legea nr. 29/2012. Anterior datei de 3 mai 2011, art. 5 lit. c) din Legea nr. 93/2009 avea următorul conținut: „c) instituții financiare nebancale — entitățile, altele decât instituțiile de credit, ce desfășoară activitate de creditare cu titlu profesional, în condițiile stabilite de lege”.

⁴ Pct. 10 al alin. (1) al art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 a fost modificat prin art. I pct. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2010, începând cu 30 aprilie 2011, și a fost abrogat prin art. VIII pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2013, începând cu 1 ianuarie 2014.

⁵ Pct. 14 al alin. (1) al art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 a fost modificat prin art. I pct. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2010, începând cu 30 aprilie 2011, și a fost abrogat prin art. VIII pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2013, începând cu 1 ianuarie 2014.

⁶ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2010 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 1 aprilie 2010 și a fost aprobată cu completări prin Legea nr. 231/2010.

concluzia că prin sintagma „societăți financiar-bancare”, luând în considerare sensul cuvintelor și semnele de punctuație (cratima), s-ar înțelege societăți care îndeplinesc cumulativ condițiile de a fi financiare și bancare.

O astfel de concluzie este însă inacceptabilă din punct de vedere juridic, interpretarea sistematică a aceleiași norme, respectiv analizarea acesteia în strânsă legătură cu întregul conținut al actului normativ, precum și compararea cuprinsului acestei dispoziții în raport cu reguli și prevederi care se află în alte acte normative din aceeași materie demonstrând că, în legislația în vigoare în perioada incidenței Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2008, nu este reglementată o categorie de instituții denumite „financiar-bancare”, ci — dimpotrivă — se stabilesc regimuri juridice distincte pentru instituțiile financiare și, respectiv, pentru cele bancare.

Astfel, potrivit reglementării date de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, societățile bancare (băncile) constituie o categorie de instituții de credit [art. 3 lit. a)], în timp ce instituția financiară este [prin definiție dată la art. 7 alin. (1) pct. 14] nebanară, constituind „o entitate, alta decât o instituție de credit, a cărei activitate principală constă în dobândirea de participații în alte entități sau în desfășurarea uneia sau mai multora dintre activitățile prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. b)—l)”.
La rândul său, Legea nr. 93/2009 stabilea, la art. 5 lit. c), faptul că prin „instituții financiare nebanare” se înțeleg entități ce desfășoară activitate de creditare cu titlu profesional în condițiile stabilite de lege, ulterior textul fiind corelat cu cel din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, în sensul că este vorba de „entități, altele decât instituțiile de credit, ce desfășoară activitate de creditare cu titlu profesional în condițiile stabilite de prezenta lege”.

Și art. 4 pct. 5 din Directiva 2006/48/CE, care reglementează activitatea bancară la nivel comunitar, definește similar instituția financiară în sens larg ca fiind o entitate care poate presta activități de creditare, servicii de investiții și de plată etc., cu excluderea activității specifice băncilor (acceptare de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public).

Or, în condițiile în care nu poate fi identificată în legislația de referință o categorie de entități „financiar-bancare” și ținând seama de o regulă de bază a interpretării logice, în conformitate cu care o normă trebuie interpretată într-un sens care să permită aplicarea ei, iar nu într-un sens care să o înlăture de la aplicare, singura concluzie ce se poate desprinde este aceea că sintagma „societăți financiar-bancare” în sensul art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 se referă la instituțiile financiare și la cele bancare.

Această interpretare este confirmată de altfel de evoluția ulterioară a legislației, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 fiind abrogată de Ordonanța Guvernului nr. 26/2013.

Această din urmă ordonanță a Guvernului a prevăzut expres la art. 2 că măsurile de disciplină financiară la care se referă nu se aplică:

a) instituțiilor de credit, instituțiilor financiare și societăților definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006, cu excepția fondurilor de garantare și contragarantare care îndeplinesc condițiile de la art. 1;

b) societăților de asigurare reglementate de Legea nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare;

c) operatorilor economici care îndeplinesc condițiile art. 1, care prin legi speciale sunt exceptați de la aplicarea prevederilor legale privind fundamentarea și aprobarea bugetelor de venituri

și cheltuieli aplicabile operatorilor economici la care statul este acționar unic, majoritar sau deține o participație direct ori indirect majoritară;

d) unităților de cercetare-dezvoltare definite potrivit Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția celor care îndeplinesc condițiile de la art. 1.

8.2.2. Chestiunea de drept ridicată de instanța de trimitere se referă și la aspectul dacă — pornind de la interpretarea potrivit căreia art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 se referă și la instituțiile financiare — în această categorie se includ și acele instituții financiare nebanare constituite ca societăți comerciale pe acțiuni, la care statul este acționar unic sau majoritar.

Pentru lămurirea acestei chestiuni este necesară aplicarea altor două reguli ale interpretării logice a normei juridice, respectiv: *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, în conformitate cu care nu ne este îngăduit să distingem acolo unde legea nu distinge, și *exceptio est strictissimae interpretationis* (excepțiile sunt de strictă interpretare).

Astfel, se constată că, prin conținutul său, art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 nu face nicio distincție după forma de constituire sau după eventuala participație a statului la constituirea societății (instituției) financiare, deci acest text legal trebuie privit ca referindu-se la instituțiile financiare în general.

De altfel, din conținutul art. 8 reiese că au fost exceptate de la regimul instituit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 acele societăți care beneficiau deja de supravegherea și controlul activității din partea unor autorități autonome specializate (instituțiile financiare nebanare și băncile se aflau sub supravegherea prudențială a Băncii Naționale a României, societățile de asigurări erau sub controlul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, iar Fondul „Proprietatea” se afla sub autoritatea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare).

Este adevărat că art. 1 stipulează expres faptul că prevederile acestei ordonanțe de urgență „se aplică regiilor autonome, societăților și companiilor naționale și societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic sau majoritar, precum și filialelor acestora, denumite în continuare *operatori economici*”.

De asemenea nu poate fi ignorat faptul că art. 6 alin. (1) din Legea nr. 93/2009 impune obligația acestor instituții de a se constitui ca societăți comerciale pe acțiuni.

Însă, din structurarea actului normativ, respectiv față de situarea textelor legale în discuție în conținutul acestuia, raportul dintre art. 1 și 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 apare ca fiind un raport de la regulă la excepție.

În această ordine de idei urmează ca aria de aplicare a art. 1 să fie privită ca acoperind situația acelor societăți comerciale la care statul este acționar unic sau deține o participație majoritară, dar care nu intră într-o categorie exceptată de la aplicarea ordonanței, în timp ce societățile la care statul este acționar unic sau deține o participație majoritară și care au statut de instituție financiară ori bancară vor intra sub incidența excepției reglementate de art. 8.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 521, cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 15 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 7.570/63/2013, și stabilește că:

Sintagma „societăți financiar-bancare” din cuprinsul art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 203/2009, cu modificările și completările ulterioare, se referă și la instituțiile financiare, inclusiv la instituțiile financiare nebankare constituite ca societăți comerciale pe acțiuni la care statul este acționar unic sau majoritar.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 8 iunie 2015.

PREȘEDINTELE SECȚIEI DE CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
IONEL BARBĂ

Magistrat-asistent-șef,
Bogdan Georgescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

